ఏపుగా పెరిగి శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిల్లిన వేపచెట్ల క్రింది వెలుగుచీకట్ల రంగవల్లికలను లిఖిస్తోంది వెన్నెల. పట్టణానికి కాస్త దూరంగా ఉన్న రైల్వేస్టేషను ఆవరణలో, నిండిన చెరువు పైనుంచి వీస్తున్న చల్లటి గాలితో ప్రాణాలకు హాయిగా ఉంది. ఏకాంతాన్ని అన్వేషిస్తూ ప్లాట్ఫారం చివరిదాకా వెళ్లి ఎక్కడా బెంచీ ఖాళీగా కనిపించకపోవడంతో మళ్లీ వెయిటింగుహాలు వైపు తిరిగొస్తున్నాను. చుట్టూరా చెలరేగుతున్న సందడిని పట్టించుకోకుండా బుద్ధిని అంతర్ముఖంగా మళ్ళించి ఏదైనా గొప్పవిషయాన్ని గురించి ఆలోచించాలని ప్రయత్నిస్తున్నమాట నిజమే! కానీ బాహ్యప్రపంచం మానవుణ్ణి అంత సులభంగా వదిలిపెట్టేది కాదు. అదీగాక వాగ్యుద్ధాలు, పెడనవ్వులు, చంటిబిడ్డల ఏడ్పులు, పరిహాస ప్రసంగాలు నిర్విరామంగా వినవచ్చే స్టేషను ప్లాట్ఫారం ఆలోచించుకోడానికి అనువైన చోటు కూడా కాదు. పురెక్కని దారానికిమల్లే ఎక్కడి ఊహ అక్కడే తునాతునకలై పోతుండగా, తెగిన తునకలను మళ్లీ ముడివేయడానికి ప్రయత్నిస్తూ మెల్లగా ముందుకు నడుస్తున్నాను.

ఆలోచనతోబాటు నా నడక కూడా ఒకచోట హఠాత్తుగా ఆగిపోయింది. జడత్వం సిద్ధించినట్టు విగ్రహంలా నిల్చుండిపోయి, అనిమిషత్వం సిద్ధించినట్టు రెప్పలల్లార్చకుండా వేపచెట్టునీడలో బెంచీపైన కూర్చున్న అమ్మాయికేసి చూస్తుండిపోయాను. అదృష్టంకొద్దీ ఆమె నన్ను చూడటం లేదు. ఎందుకంటే నా కామె కనిపించినట్టు నేనామెకు కనిపించివుండినట్టయితే ఆమెది నామాదిరిగా ఊరుకునే స్వభావం కాదని నాకు బాగా తెలుసు. 'నమస్కారమండీ మేష్టరుగారూ' అంటూ లేచి నిల్చుని పలకరించి ఉండేది. ఆ పరిస్థితిలో నేను తప్పనిసరిగా ఆమెతో మాట్లాడవలసి వచ్చేది. ఆ సంఘటన నలుగురికళ్లకూ విడ్డూరంగా కనిపించి అనుమానదృక్కులు వాడిములుకుల్లా దాడిచేసితే నిభాయించుకోడం నాచేత నయ్యేపని కాదు.

అసలు—స్వభావాన్ని బట్టి లోకుల్ని రెండంటే రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు. మొదట తమని గురించి, ఆతరువాత ప్రపంచాన్నిగురించి ఆలోచించేవాళ్లు ఒకరకం. మొదట ప్రపంచాన్ని గురించి ఆతరువాత తమనిగురించి ఆలోచించేవాళ్లు రెండోరకం. మా మామగారింటి రెండో వాటాలో అద్దెకున్న భద్రయ్యగారి కుమార్తె శ్యామల మొదటి రకానికి చెందిన వ్యక్తి. ఎవరో అనుమానంగా చూస్తారనీ, మరెవరో గుసగుసలాడుకుంటారనీ తన కోరికకు కళ్లెం వేసుకోడం ఆమె స్వభావానికి విరుద్ధం!

ఆమాటకొస్తే, ఎవరో మహాత్ముల్ని కొందరిని మినహాయిస్తే, ఈ ప్రపంచంలో స్వప్రయోజనాన్ని కాంక్షించనివా రెవరున్నారు? ఎటొచ్చీ కొందరు తమస్వార్థాన్ని చాకచక్యంగా కప్పిపుచ్చుకుని పైకెంతో త్యాగమూర్తులుగా కనిపించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఆ ప్రయత్నంలో కృతకృత్యులౌతారు గూడా! శ్యామలలో అలాంటి కృత్రిమ ప్రవర్తన మచ్చుకైనా కన్పించదు. ఆమె జంకు గొంకులు లేకుండా చెప్పదలచుకున్న మాట చెప్పేస్తుంది. చేయదలచుకున్న పని చేసేస్తుంది. అందుచేతనేగావచ్చు, లోకుల దృష్టిలో శ్యామల మూర్తీభవించిన స్వార్థంగా లెక్క కెక్కిపోయింది.

ఎవరిదాకానో ఎందుకు! నాలుగేళ్లపాటు శ్యామలతో కలిసి చదువుకున్న మా రాజేశ్వరికి ఆమెపట్ల సదభిప్రాయం లేకపోయింది.

అభిప్రాయ భేదాల సంగతి ఎలావున్నా స్నేహితురాళ్లిద్దరూ చదివినంతకాలం చదివి పరీక్షలో ఫెయిలుకావడంతోమాత్రం ఏకీభవించారు. పోయినపరీక్ష పోయిందే ననుకుని రాజేశ్వరి సంసారంలోకి తరలి వచ్చేసింది. శ్యామలమాత్రం మార్చికనీ, అక్టోబరుకనీ మాటిమాటికీ పరీక్షలకు తలపడుతుండేది. సాధనవల్ల సమకూరనివను లేమున్నాయి గనుక! ఆఖరుకు ఆ పరీక్షలు శ్యామలకు లొంగివచ్చేశాయి. ఓ శుభముహూర్తాన ఆమెనెంబరు పరీక్షాఫలితాల్లో కనిపించింది.

"చూచావా రాజేశ్వరీ! అలా ఉండాలి పట్టుదల. జీవితం మావటీనిమాట వినని మదపుటేనుగ లాంటిది. అంకుశంతో కుమ్మి ఏనుగను లోబరుచుకున్నట్టుగా జీవితాన్నిగూడా ఎప్పటికప్పుడే చక్కదిద్దుకోవాలి. పరీక్షలో ఫెయిలు కావడమంటే అది జీవితంలో ఎదురైన మరొక పెద్ద పరీక్షన్నమాట! ఈ పరీక్షలోని గెలుపోటములపైన జీవితంయొక్క బాగోగులు ఆధారపడి ఉంటాయన్నమాట! శ్యామలకు లేవి చిక్కులూ

ప్రత్యేకబాట

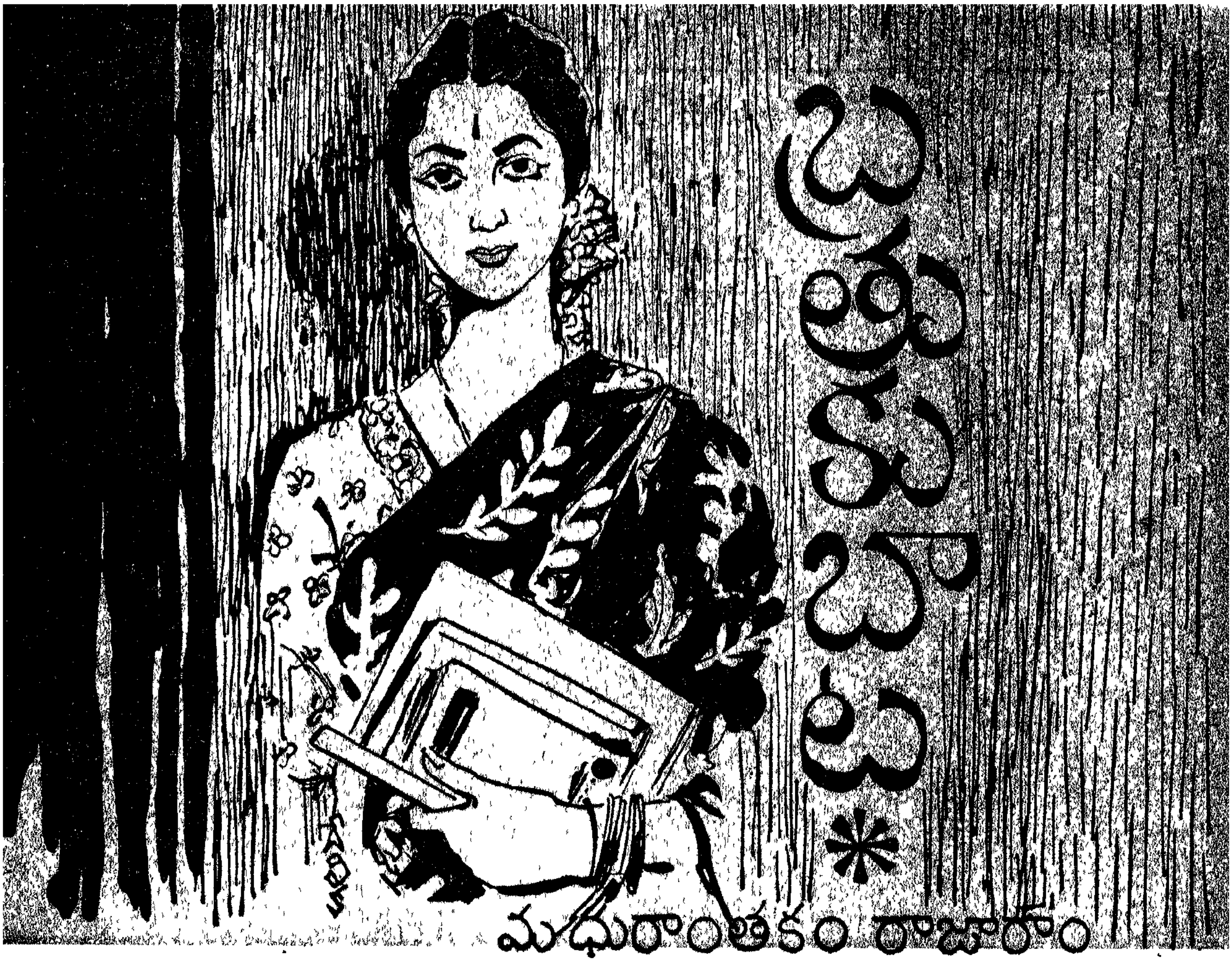

మధురాంతకం రాజారాం

లేవు నీకు ఉన్న యిబ్బందులూ లేవు. అయినా అమె పరీక్ష పాసు కాగలిగింది !" అన్నాను.

"అబ్బో, ఘనకార్యమే చేసిందిలెండి ! కళ్లకు వత్తులు వేసుకుని రేయింబవళ్లూ చదివితే ఎవరు మాత్రం ప్యాసుకారు ?" అంది రాజేశ్వరి.

"నాకు తెలియక అడుగుతాను రాజేశ్వరీ ! నువ్వుమాత్రం అలా ఎందుకు చదవగూడదు ?" అని నిలదీసి అడిగాను.

"చదివి చేసేదేముందిలెద్దురూ ? ఆడదేం ఉద్యోగాలు చేయాలా, ఊళ్లేలాలా .... " అంటూ చప్పగా తేల్చేసింది రాజేశ్వరి.

నేను నవ్వాను-- "మంచిమాటన్నావు రాజేశ్వరీ! అది మీ అమ్మమ్మ తరచుగా చెప్పేమాట ! దురహంకారపూరితుడైన మగవాడెవడైనా చెప్పవలసినమాట ! ఎలాగూ నువ్వు ఉద్యోగం చేయడానికి వీల్లేకపోయిందిగనుక, అందనిపళ్లు నీకు పుల్లగా కనుపిస్తున్నాయన్నమాట !" అన్నాను.

రాజేశ్వరిముఖం మంచుదెబ్బతిన్న తమ్మిపువ్వులా చిన్నబోయింది. ఆ ముఖం నాకు చూపించడానికి యిష్టంలేక పెడముఖం వేసుకుని ఆమె రివ్వున లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

అత్తారింట్లో ఓ రోజు రాత్రి తొమ్మిది గంటలప్పుడు ఆరుబయట చాపపైన పడుకుని తాంబూలం నములుతున్నాను. ఇంటిల్లిపాదికీ భోజనాలు వడ్డించి యింటిపనుల్లో ఉక్కిరిబిక్కిరైన శరీరానికి కాస్త స్వేచ్ఛను ప్రసాదించడంకోసం మెల్లిగా అరుగుపైకి వచ్చింది శ్యామల.

"పరీక్ష ప్యాసయ్యావు పళే శ్యామలా ! ఇకపైన ఏం చేయదలుచుకున్నావు ?" అని ప్రశ్నించాను.

మెట్లు దిగివచ్చి చాపకు కొంతదూరంలో నేలపైన కూర్చుంది శ్యామల. నా ప్రశ్నకు ఆమె సమాధానం చెప్పిన తీరును బట్టి చూస్తే ఆమె అలాటి ప్రశ్నకోసం ఎంతోకాలంనుంచీ వేచి చూస్తున్నట్టు కనిపించింది.

"ఏంచేయమంటారు మేష్టరుగారూ ! ఈ యింట్లో ఒకరిమాట ఒకరికి లేదు. నాన్నగారి దొక దోవ. అమ్మ దొక దోవ. మీకు తెలుసునో తెలియదో మా నాన్నగారిని నవ్వులతో నిత్యానందమని పిలుస్తారు. నిజంగా ఆయన కది సార్థక నామధేయం ! పదునువాన పైనబడితే చెదరని మానవు డెవరంటే మా నాన్నగారే ! చేతికొచ్చిన జీతాన్ని ఆయన నా దోసిట్లో పోసేస్తారు. అంతటితో తమ బాధ్యత తీరిపోయినట్టు భావిస్తారు ఆకులో అన్నం వడ్డించి పట్టి చారు పోసినా సరే, మారుమాట లేకుండా భోజనంచేసి వెళ్లిపోతారు వేళకు స్కూలుకు వెళ్లడం, పాఠాలు చెప్పడం, తెల్లవారితే రీడింగురూముకు వెళ్లి న్యూసుపేపరు చదవడం, సాయంత్రమైతే కొండలట్టుగా షికారు వెళ్లడం—ఇవి తప్పితే ఆయనకు మరొక ధ్యాస లేదు. ఇక మా అమ్మసంగతిగూడా మీరు గమనించి ఉండకపోరు. ఇరుగమ్మలతో, పొరుగమ్మలతో మాట్లాడడానికే ఆమెకు ప్రొద్దు చాలదు. నోటినిండుకూ తాంబూలం దొరికితే వాళ్ళు అమెపాలిట కదే బ్రహ్మానందం. ఈ పిల్లలు ఏం తింటున్నారు, ఏం చదువుతున్నారు, పెద్దవాళ్లయితే వీళ్ల గతేంకావాలి అన్న ఆలోచనకూ ఆమెకూ చాలా దూరం ! ఆ నిత్యానందానికీ, ఈ బ్రహ్మానందానికీ మధ్య ఈ సంసార మొక చిన్న నరకం. దీనిసంగతి నా కొక్కతెకు తప్పితే మరెవరికీ పట్టదు. పోనీ దీన్ని బాగుచేద్దామంటేనా బుర్ర చించుకున్నా ఉపాయం స్ఫురించదు. చేతిలోని పని గనుక ఎలాగో ఓలాగు పరీక్షలో కడతేరి ఒడ్డుకు చేరుకోగలిగాను. ఉద్యోగం చూచి పెట్టమండే 'అలాగేనమ్మా' అంటారు. అంతేగానీ నాన్నగారు కనీసం అప్లికేషన్‌ఫారమ్మైనా సంపాదించిపెట్టలేదు ఇదీ నా పరిస్థితి ..."

శ్యామల ప్రసంగాన్ని వింటూ నేను నిర్ఘాంతపోయినమాట వాస్తవం. నేనేదో ఉబుసుపోక కోసం ఆమెను పలకరించాను. తీగెను కదలించానేమో దానితో డొంకంతా కదిలింది ఆ కదలడంలో ఆమె ఎదలో నిక్షిప్తమై ఉన్న ఆవేదనలన్నీ అప్రయత్నంగా బయటికొచ్చేశాయి.

పిలుపొచ్చేవరకూ శ్యామల మరికొంతసేపు తనసొదను వెళ్లబోసుకునేదేమో ! తమ్ముడు నాగరాజు సినిమానుంచి తిరిగి రావడంతో ఆమె వాడికి భోజనం వడ్డించడంకోసం యింటిలోపలికి వెళ్లిపోయింది.

నేనూ ఆలోచనలోపడ్డాను — ఈ మానవులింతటి నిర్లిప్తతను ఎలా అలవరచుకున్నారు ? జనాభా పెరుగుదలకు, నిరుద్యోగాలకూ, నానా యాతనలకూ తమ జీవితాల్లో పునాదులు వేసు

ఇంటిల్లిపాదికీ ఆనందం చేకూర్చే
ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక
తప్పక చదవండి!

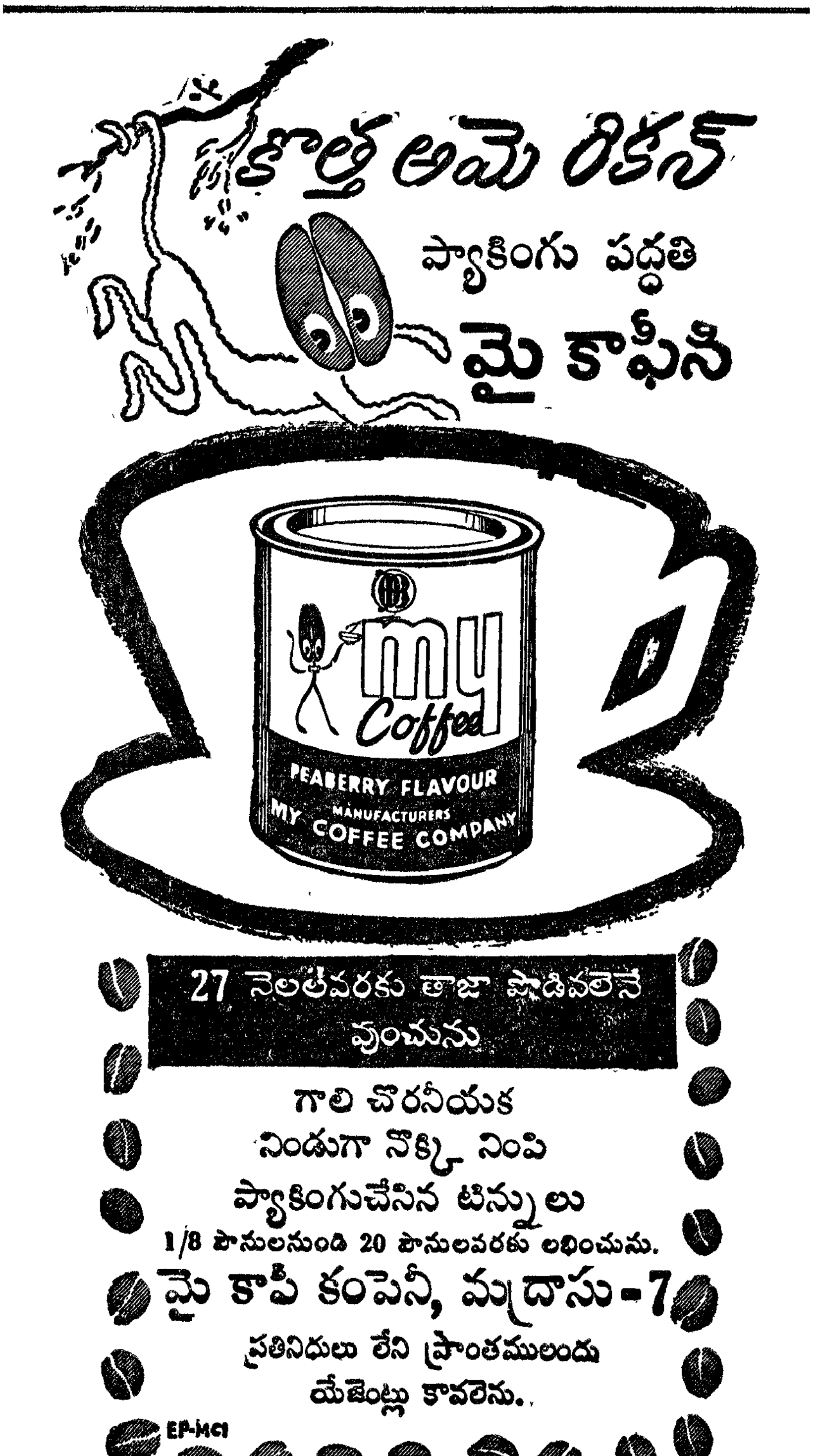

బ్రతుకుబాట

కుని పిల్లింత నిశ్చింతగా ఎలా బ్రతుకుతున్నారు? ఎందుకూ పనికిరాని ఊరపిచ్చుక సైతం బిడ్డల పట్ల తమ కర్తవ్యాన్ని సక్రమంగా నిర్వర్తించుకుంటుంది. మానవుడి అవహేళనకు పాత్రమయ్యే కోతి గూడా తన బిడ్డల్ని సంరక్షించుకోడంలో ఎంతో జాగ్రత్త కనబరుస్తుంది. మానవుడికి ఆమాత్రం స్వధర్మ పరిజ్ఞానం లేకపోవడ మేమిటి? లేదంటే పిడుగునుంచీ బియ్యంవరకూ ఒకటే మంత్రంలాగా అన్ని అనర్థాలకూ ఆర్థికసమస్యే మూలకారణమని తృప్తిపడడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు మానవుడు. అంతేగానీ తనకుతానుగా సహాయం చేసుకోలేనివాడికి భగవంతుడు గూడా సాయపడడన్న పరమసత్యాన్ని విస్మరిస్తున్నాడు. భద్రయ్యగారు హైస్కూల్లో టీచరు. ఆయన సంపాదన వందకు మించదు. ఆర్థికంగా ఆయనకు ఉండవలసిన చిక్కులన్నీ ఉన్నాయి. నిజమే గానీ రోజుకొకటి రెండుగంటల కాలాన్ని ఆయన తన పిల్లల చదువుపైన వినియోగించడానికి వీల్లేదంటే అది నమ్మడానికి వీల్లేనిమాట! చేతి కెదిగివచ్చిన కుర్రాడు, ఈపాటికి స్కూలు ఫైనలు ప్యాసై కుటుంబాని కొక ఊతకొయ్యగా నిలబడవలసినవాడు, ఫోర్తుఫారంతో చదువుకు స్వస్తిచెప్పి వీధులవెంట తిరుగుతున్నాడంటే అది భద్రయ్యగారు తలవంచుకోవలసిన విషయం. పోనీ ఆయనగారికి ప్రపంచ రాజకీయాలు, కొండవైపు షికార్లే ముఖ్యమైనవనీ, మిగిలినవన్నీ అప్రధానమైన విషయాలేననీ భావిద్దాం. ఆ తల్లికైనా తనబిడ్డల భవిష్యత్తుపట్ల ఆసక్తి లేకపోవడమేమిటి, విధివైపరీత్యం గాకపోతే!

చిట్టచివరకు నా ఆలోచన అన్ని విడ్డూరాలకూ కేంద్రస్థానమైన ఈ కుటుంబంలో శ్యామల జీవితం ఎలా పరిణమించబోతున్నదన్న ప్రశ్నతో పర్యవసించింది.

ఆ మరునాడు మాటల సందర్భంలో రాజేశ్వరిని ప్రశ్నించాను. "నీ స్నేహితురాలికి పెళ్లిచేసే ఉద్దేశం ఆ తల్లిదండ్రులకు ఉన్నట్టా, లేనట్టా?" అని.

"మీదొక పాడు! వాళ్ల కాపాటి సదుద్దేశం ఉన్నట్టయితే యిక శ్యామల నేలపైన నిలిచేది గాదు ...." అంది రాజేశ్వరి.

నేను నివ్వెరపడిపోయాను. శ్యామలకు సంబంధించిన ప్రశ్నకు తోడు, నాలో మరొక ప్రశ్న ఉత్పన్నమైంది. ఏవిధంగా చూచినా శ్యామలను చుట్టుముట్టిన పరిస్థితులు అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. అన్ని విధాలుగానూ శ్యామలకంటే మెరుగైన పరిస్థితులు రాజేశ్వరివి! మరైతే ఈమె ఆమెపట్ల అసహిష్ణుతను ఎందుకు ప్రకటిస్తోంది. ?

నేను మౌనంగా ఉండిపోవడం గమనించి తన అభిప్రాయాన్ని బలపరచుకోడాని కన్నట్టుగా మళ్లీ ప్రారంభించింది రాజేశ్వరి.

"కళ్లు అల్లల్లారుస్తూ, బుంగమొఖం పెట్టుకుని ఏమీ తెలియనిదానిలా కనబడుతుంది గనుక, మీరు అమ్మాయి చాలా మంచిదనుకుంటున్నారేమో! అదేం లేదు. ఆమెగారి బుర్రలో పెద్ద

పెద్ద ప్లానులే ఉన్నాయి. చూస్తూ ఉండండి. మీకే తెలుస్తుంది...."

అలాగేనని చెప్పి శ్యామల జీవితనాటకాన్ని నేనొక ప్రేక్షకమాత్రుణ్ణిగా చూడసాగాను. ఒకటి గాదు, రెండు గాదు, నిండుగా మూడేండ్లు గడచి పోయాయి. భద్రయ్యగారు మామూలు ప్రకారం స్కూలుకు వెళ్తున్నారు. భద్రయ్యగారిభార్య తన వాడుకమేరకూ పొరుగిళ్లల్లో తన బాతా ఖానీయితిహాసాన్ని కొనసాగిస్తోంది. పందొమ్మి దేండ్ల నాగరాజు తన రివాజుననుసరించి బజార్ల వెంట బలాదూర్లు తిరుగుతూనే ఉన్నాడు. ఐతే ఇంతకాలం తర్వాత ఓ విచిత్రమైనవార్త గాలిలో కలిసి పరతెంచి వచ్చింది. శ్యామల లేచి పోయిందంటే లేచిపోయిందనుకున్నారు లోకులు. ఎక్కడికి లేచిపోయింది, ఎవరితో లేచిపోయిందన్న సందేహాలు తొందివిగోల్పోయిన ప్రాణాల్లా గాలి లోనే తిరుగుతుండిపోయాయి.

ఈ సంఘటన జరిగిన తర్వాతకూడా ఒక్క సంవత్సరం గడిచిపోయింది. ఆనాటికీ ఈనాటికీ మళ్లీ ఈవిధంగా ప్లాట్‌ఫారంపైన ప్రత్యక్ష మైంది. శ్యామల!

* * *

స్టేషనులో రైలు ఆగగానే ప్లాట్‌ఫారంపైన చెలరేగే అలజడి తనివితీరా చూచి వినోదింప దగిన దృశ్యాల్లో ఒకటి! పెట్టెల్నీ, పరుపుల్నీ, బుట్టల్నీ, సంచుల్నీ చేతికి తీసుకుని ఒకరి కాళ్ల నొకరు నజ్జుగుజ్జుగా త్రొక్కేస్తూ ఎక్కే వాళ్ల నెక్కనీక, దిగేవాళ్లను దిగనీక ప్రయాణీకులు పడుతున్న పాట్లను చూస్తూ నిల్చున్నానేమో, పరధ్యానంలో నుంచీ తేరుకునేసరికి తలుపులన్నీ మూసుకున్నాయి. ఏపెట్టెదగ్గరికి వెళ్లినా తావు లేదన్న నినాదమే ఎదురైంది. తావున్నా లేకున్నా ప్రయాణం చేయడం తప్పనిసరి గనుక బలవంతంగా నిరోధాన్ని తొలగించుకుని ఓపెట్టెలో ప్రవేశించాను. లోపల గుడ్డిదీపం ఒకటి వెలుగుతోంది. దూరప్రాంతాలనుంచీ వస్తున్న ప్రయాణీకులు వీలైనంతమేరకూ ఆసనాలను ఆక్రమించి, పడకలు సర్దుకుని అప్పుడే కునికి పాట్లు ప్రారంభించేశారు. ఇప్పుడిప్పుడే పెట్టెలో అడుగెట్టినవాళ్లల్లో కొందరేమో ఎవరి పాద సాన్నిధ్యంలో కూర్చోడమని లోలోపల తర్క వితర్కాలకు లోనౌతున్నారు. మరికొందరుమాత్రం న్యాయాన్యాయ పరిశీలనకు పూనుకుని యింతమంది నిలబడివుండగా ఎవరో కొందరు, బెంచీలనిలా దురాక్రమణచేయడం న్యాయంకాదని కుతర్కాలు కూడా మొదలెట్టేశారు.

"నమస్కారమండీ మేష్టరుగారూ!"

ఉలికిపడి వెనుదిరిగి చూచాను. ఓ మూలగా కిటికీదావున నిల్చునిఉంది శ్యామల.

"బాగున్నారా మేష్టరుగారూ ?"

ఏదో మామూలుగానే ఉన్నానని బదులుచెప్ప దలచుకున్నాను. కానీ చెప్పనివ్వలేదు శ్యామల.

కనిపించినాగూడా మాట్లాడగూడ దను కున్నారా మేష్టరుగారూ! ఈమధ్య అలాంటి అను భవాలు చాలా ఎదురయ్యాయి నాకు. ఎందుకో గానీ మనుషులందరూ మారిపోయినట్లున్నారు. బాగా పరిచయమున్నవాళ్ళుగూడా, యిదివర కెప్పుడూ చూచి ఎరుగనట్లు నేను కనుపించగానే తల వంచుకుని వెళ్లిపోతారు."

"అబ్బే! అలాంటిదేమీ లేదు శ్యామలా! మొదట నువ్వే చూచావు. పలకరించావు. లేకపోతే నేనే పలకరించేవాణ్ణి .... " అన్నాను.

అబద్ధం చెడ్డదంటారు! ఏమిటో మరి. సమ యానికి అబద్ధంలా నిజం ఉపకరించదు.

"అమాత్రం దయవుంటే చాలు! అన్నట్లు రాజేశ్వరి బాగుందా మేష్టరుగారూ!"

"రాజేశ్వరికేం శ్యామలా! నిక్షేపంగా ఉంది. లేదంటే ఆమధ్య జలుబుపట్టి, తలభారంగా తోచి కణతలకు అమృతాంజనం రాచుకుని కొన్నాళ్ల పాటు కన్నీళ్ళు కార్చుకుంది."

"అయ్యో పాపం!" ముఖం చాటుచేసుకుని నవ్వుతూ అంది శ్యామల.

కొత్తజీవితం శ్యామలపైన వేసిన ముద్ర ఎలాంటిదో తెలుసుకునేనిమిత్తం నే నొకటి, రెండుసార్లు ఆమెకేసి పరకాయించి చూచాను. శారీరకంగా చిక్కిపోయింది శ్యామల. కానీ గులాబీ రేకులో అరుణిమలా ఆమెముఖంలోనూ, కళ్ల లోనూ ఏదో నవచైతన్యం కనిపిస్తోంది. ఎర్రటి పూవులు పూసిన తెల్లటి వాయిల్ చీరలంటే శ్యామ లకు యిష్టమేమో! ఎప్పటిలాగే యిప్పుడు కూడా ఆమె అలాంటి చీరతోనే ముస్తాబైంది. జడలో పువ్వు లున్నాయి. చేతిలో పుస్తకా లున్నాయి.

"పుస్తకాలవైపు చూస్తున్నారా మేష్టరుగారూ! మీకు తెలియదేమో! నేను విద్యార్థిని. ట్రెయినింగ్‌స్కూల్లో చదువుకుంటున్నాను."

"ఆమాత్రం ఊహించుకోగలిగాను శ్యామలా! కానీ ఇప్పు డిలా ఎక్కడికి వెళ్తున్నట్లు?" అని ప్రశ్నించాను.

"ప్రతిరోజు సాయంత్రమూ ఇలాగే ఇంటికి వెళ్తున్నాను. ఆరు గంటలబండికే వెళ్ళిపోయేదాన్ని, ఊర్లో జేదో మీటింగు ఉండడంవల్ల ఆలస్యమైంది. రోజూ టిక్కెట్లు కొనుక్కోడమెందుకని పాతిక రూపాయలుపెట్టి పాసు తీసుకున్నాను. ఇలాంటి పాసులు నాలుగు కొనుక్కుంటే ఈ సంవత్సరం గడచిపోతుంది."

"ఎలాగైనా నీది వజ్రసంకల్పం శ్యామలా? అందుకే నిన్ను నేను అభినందిస్తున్నాను......" అన్నాను.

"సానివ్వండి మేష్టరుగారూ! ఈ ప్రపంచంలో నన్ను అభినందించగలిగినవా రొక్కరే నను కున్నాను. ఇప్పు డింకొకరుగూడా ఉన్నారని తెలి సింది........"

"మరికొంచెం వివరంగా చెప్పగూడదా శ్యామలా! నేను నిన్ను అభినందిస్తున్నాను సరే! మరొక రెవరు?"

"వారే మేష్టరుగారూ! మావారు!"

"ఏమిటేమిటీ?" ఇక్కడ నేను కాస్త తెచ్చి కోలు ఆశ్చర్యాన్ని ప్రదర్శించాను "పెళ్ళయిందన్న మాట! ఆమాట చెప్పవేం శ్యామలా!"

"పెళ్ళయిందన్నసంగతి తెలియకపోతే మానె, నేను లేచిపోయిన సంగతైనా తెలియదా మేష్టరు గారూ! ఆ విషయం లోకానికంతా తెలిసిపోయింది. నేనేదో చేయరానిపని చేసినట్లే భావించారు. అందరికీ

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

అరుణ

స్త్రీల ఆరోగ్యసౌభాగ్యాలకు

ఆయుర్వేదాశ్రమం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మద్రాసు-17

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి!

విరామకాలంలో ఇంటిలో పోస్ట్ ట్యూషన్ ద్వారా హోమియోపతి చదివి, గవర్నమెంటు రిజిష్టర్డు కాలేజిద్వారా డిప్లొమా పొందండి.

ప్రాస్పెక్టస్ ఉచితం. వెంటనే వ్రాయండి.

INDIAN HOMOEOPATHIC COLLEGE

(APM), JULLUNDUR CITY

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెరిగి, వ్రేళ్లు పాతుకుపోయి పాదము నేలపై బెట్టలేక రాళ్లు తగిలిన త్రుళ్ళిపడువారు పైపూతగా వాడిన వ్రేళ్ళతో సహా మాయంచేయగల పాదరక్షిణి. వెల పోస్టు ఖర్చుతో 4-4-0.

కొక్కోకము వివిధచిత్రపటములతో కలది వెల పోస్టు ఖర్చులతో సహా రు. 2-4-0

ప్రభ అండ్ కో. (P)

3, మలయ పెరుమాళ్ వీధి, (మిద్దపైన) మద్రాసు-1.

ప్రతియింటికి కావలసిన పుస్తకములు

జీవితరహస్యాలు :—మీ దాంపత్య సుఖానికి అనేక కామసూత్రాలు :—రు.3-50 యువతీ స్త్రీలనుగురించి అనేక కుతూహల విషయాలు రు. 3-50 సంతానం : గర్భనిరోధానికి 60 నవీన సులభమార్గాలు రు. 3-50.

అమృతరహస్యాలు : వ్యాపారంలో లక్షలు సంపాదించే అనేక కొత్తదారులు రు. 6

ఉద్యోగదర్శిని. మన దేశంలోని అన్ని రకాల ఉద్యోగాలు, అర్హతలుపొందేమార్గాలు రు.5

5 పుస్తకముల పూర్తిసెట్టు రు 10/- వి. పి. పి. ఛార్జి రు. 1-50 అదనం.

TAGORE VIGYAN MANDIR

(510) Phapala, Aligarh

'ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక'లో
ప్రకటనలు మీవ్యాపారాభివృద్ధికి
తోడ్పడుతాయి.

తరచుగా మూత్రవిసర్జన

చక్కెరతోగాని, చక్కెర లేకుండగాని తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుల్ల చేయడమే కాకుండా ఈ వ్యాధి, తన బంధంలో చిక్కినవారిని ఆరోజుకారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నం చేయును. ప్రథమదశలో శారీరక, మానసిక శ్రమలకు యిచ్చగించకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపుమాంద్యము, తొడల్లో తిమ్మిరి, నరముల బలహీనతతో ఈ వ్యాధి పొడచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించకున్నచో, అధికదాహం, ఆకలి, గొంతు వారి యెండుట, దురదలు, కాళ్ళలో పగుళ్ళు, తూకం తగ్గడం, శరీరమంతా పొక్కులు, కీళ్ళనొప్పులు, కంటిపొరలు, క్షయ, గడ్డలు, రాచపుండ్లు, ఇట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవించవచ్చును.

"పినస్ ఫారమ్" మాత్రలు వాడి అనేక వేల మంది తమ బాధలనుండి నివారణపొంది మృత్యుకరాళమునుండి రక్షింపబడిరి. "పినస్ ఫారమ్" శాస్త్రీయ పద్ధతులమీద ప్రాచీన యూనాని వైద్య విధానం ప్రకారం అమూల్య ఔషధుల శాకపదార్థముల, స్వాభావిక క్షారముల సారముతో తయారైనవి. "అమిత దాహము, మూత్రంలో చక్కెర తగ్గి పలుమారు మూత్ర విసర్జనచేయు అవసరము **2** లేక **3** రోజులలోనే మీకు చాలా భాగము నివారణ యగును. కొద్దిరోజులలోనే మీకు సగానికిపైగా స్వస్థత చేకూరినట్లనిపించును. "పినస్ ఫారమ్" కొద్ది వ్యయముతో సుఖముగా, తేలికగా సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పథ్యములేదు. నిరాహారముతోనుండే అవసరంలేదు. రోగులు పుష్టికరమైన ఆహారము తినేందుకై ఇదివరకటికంటే ఎక్కువ రకాల ఆహార పదార్థములు తీసికొనవచ్చును. వివరములుగల ఇంగ్లీషు కరపత్రముల అడిగినవారికి ఉచితముగా పంపబడును 50 బిళ్ళల ఖరీదు రు. 6—75 న. పై. మాత్రమే పోస్టేజి నిమిత్తం రు. 1—6 న. పై. అదనం. (ఒకేసారి రెండు) అంతకుపైగా సీసాలను తీసికొన్నచో పోస్టేజి ఉచితం

(SELLING AGENTS)
Barrys Commercial Corporation
(A. P. W.)
27/A, Dhurumtollah Street
CALCUTTA-13.

బ్రతుకు బాట

సంజాయిషీ చెప్పుకోడం నాచేతనయ్యేపనిగాదు. కానీ అర్థంచేసుకోగలిగినవారికి చెప్పడంలో తప్పులేదు. నే నప్పుడప్పుడూ ఏకాంతంగా కూర్చుని ఆలోచించుకునేదాన్ని. మానవుడు ఏపనిచేసినా అందుకొక ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఉండాలి కూడా! కుటుంబానికి బరువుగా బ్రతకడంకంటే అక్కడ నా బ్రతుక్కు ప్రయోజనమేమిటో తెలిసిందిగాదు. బ్రతికినంతకాలం పరిష్కరింపవలసిన సమస్యగా బ్రతుకు వెళ్ళబుచ్చడం నా కిష్టంలేదు......."

"నిజమే శ్యామలా! ఆ దృక్పథంతో చూస్తే నువ్వు చేసినపని మంచిదేననిపిస్తుంది. పైగా వివాహతతంగం కూడా జరిగిపోయింది గనుక ఇందులో వ్రేలెత్తి చూపదగిన దోషమేమీ కనిపించడంలేదు" అన్నాను.

రైలు పరుగిడుతోంది. ఒకటి రెండు స్టేషన్లు వెనక్కుపోయాయి. తోడి ప్రయాణీకులు, పెద్ద మనసు చేసి మా కిద్దరికీ చోటు కల్పించారు. తన భర్తను గురించి, అతడి స్థితిగతులను గురించీ చెబుతోంది శ్యామల. తల్లి ఒక్కతె తప్పితే అతనికి నా అన్నవాళ్లెవ్వరూ లేరట! కుమారుడు చేసిన ప్రతి పనీ మంచిదేననుకునేపాటి మంచితనం ఆమెలో ఉందట! అతడేమంత పెద్దచదువులు గూడా చదువుకోలేదట! స్థిరంగా ఉద్యోగమంటూ ఒకటి లేదట!" ఆయనతత్వం అలాంటిది మేష్టరుగారూ! కోపం హమేషా ముక్కుపైన్నే ఉంటుంది. పిలవగానే పలుకుతుంది. కొన్ని ఉద్యోగాలు ఆయనే విసుగెత్తి మానేశారు. మరికొన్ని ఉద్యోగాల్లో పై అధికారులే ఈయనచేత మాన్పించేశారు. ఐనా పరవాలేదు. ఈ సంవత్సరం ఏదో ఒకవిధంగా గడచిపోతే ఆ తరువాత మా ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరు ఉద్యోగం చేస్తుంటే చాలు. బ్రతుకు సాఫీగా గడచిపోతుంది. అంతకంటే మాబోటివాళ్ళు కోరదగిందేముంది మేష్టరుగారూ!"

ఇంతలో శ్యామల దిగవలసిన స్టేషను వచ్చింది

"వెళ్లొస్తాను శ్యామలా! రాజేశ్వరితో ఏం చెప్పమంటావు?" అన్నాను.

"మరి మరీ అడిగినట్టు చెప్పండి మేష్టరుగారూ! అన్నట్టు ఇక్కడేదో తిరణాల జరుగుతుందట. జాబు వ్రాస్తాను. మీరు రాజేశ్వరితోసహా వచ్చి పోవాలి......."

"అలాగే. తప్పకుండా రావడానికి ప్రయత్నిస్తాము" అంటూ శ్యామలదగ్గర సెలవు తీసుకున్నాను.

హఠాత్తుగా శ్యామలను కలుసుకోడం తటస్థించిందనీ, ఆమె ప్రస్తుతం ట్రెయినింగ్ స్కూల్లో చదువుకుంటోందనీ, తిరణాలకు ఆహ్వానించిందనీ ఇంటికిరాగానే రాజేశ్వరితో చెప్పాను.

"అబ్బబ్బ, ఆహ్వానం కూడానా! ఎలా ముఖమెత్తుకుని మాట్లాడగలిగిందండీ మీతో! సిగ్గులేని ముఖం. ఆవిడగారు ఆహ్వానించారట! ఈయనగారొప్పుకున్నారట!" చిరచిరలాడింది రాజేశ్వరి.

* * *

తిరణాలకు రమ్మని శ్యామల జాబువ్రాయడమైతే జరిగిందిగానీ, ఆ జాబును నేను తిరణాల గడచిపోయిన పదిపదిహేను రోజులకుగానీ చూడలేకపోయాను. "ఏమండోయ్! ఇక్కడేదో జాబున్నట్టుంది......." అంటూ ఓరోజు ఉదయం గూట్లోనుంచీ ఓ కార్డుముక్కనుతీసి టేబిలుపైకి విసిరింది రాజేశ్వరి. అది నెలరోజులకు మునుపు వ్రాసిన జాబు!

ఆ జాబు అలా ఆలస్యంగా నా కళ్ళపడినందుకు కారణమేమిటో నే నూహించుకోలేకపోయాను.

రోజులు గడచిపోసాగాయి. శ్యామలను గురించిన ప్రసక్తి మా కుటుంబంలో ఎప్పుడోగానీ పొడసూపేదిగాదు. పైగా గమ్యస్థానాన్ని గుర్తెరిగి నిలకడగా నిదానంగా పయనం సలుపనేర్చిన పాంథులు దారితప్పడం ఎన్నటికీ జరుగదు గనుక ఆమెను గురించి ఆలోచింపవలసిన అవసరం గూడా నాకు కనిపించేదిగాదు.

మూడేళ్ళతర్వాత ఒకానొక మిత్రుడి వివాహ సందర్భంలో పెళ్ళిపందిరక్రింద కనిపించింది శ్యామల. మళ్ళీ మునుపటిలాగే పలకరించింది. అదే ఊళ్లో పంతులమ్మగా పని చేస్తున్నట్టు చెప్పి, సాయంత్రమొకసారి తప్పకుండా ఇంటికి రావలసిందని మరి మరీ పాథేయపడింది.

పాఠశాలకు దగ్గరగా ఓ చిన్న పెంకుటింట్లో నివసిస్తోంది శ్యామల. పెరట్లో వంటచేసుకుంటున్న శ్యామల, గదిలో నిద్రపోతున్న చంటిపాప—ఈ ఇద్దరు తప్పితే ఆ ఇంట్లో మరొకరు నివసిస్తున్న సూచనలులేవు. ఆమె భర్తను గురించి ప్రస్తావించాను. అతనికింకా స్థిరమైన ఉద్యోగం దొరకలేదనీ, ఏదో కంపెనీ క్రింద ట్రావెలింగు ఏజంటుగా ఊళ్ళు తిరుగుతున్నాడనీ, ఒకటి రెండు నెలలకొకసారివచ్చి పది పదిహేనురోజులపాటు ఇంటిదగ్గరవుండి మళ్ళీ వెళ్లిపోతుంటాడనీ చెప్పింది శ్యామల.

అత్తగారిని గురించి వాకబు చేశాను.

"ఆమె వుంటే ఇక లేనిదేముంది మేష్టరుగారూ! ఆమెపోయి ఏడాది కావస్తోంది. పాపను పొరుగింట్లో ఎడుకోబెట్టి స్కూలుకు వెళ్తాను. ఇంటర్వెల్లో వచ్చి చూచిపోతుంటాను. ఇలాగే దొర్లిపోతున్నాయి రోజులు."

ఐదు నిమిషాల్లో కాఫీ చేసి తీసుకొచ్చింది శ్యామల.

"మీవాళ్లెవరైనా వచ్చి చూచిపోతుంటారా శ్యామలా! పోనీ, కనీసం నీ యోగక్షేమాలైనా కనుక్కుంటూ ఉంటారా" అని ప్రశ్నించాను.

"మా అమ్మ ప్రసవానికి వచ్చివెళ్ళింది. నాగరాజు తలచుకున్నప్పుడల్లా వస్తుంటాడు. కానీ మనుషుల రాకపోకలకంటే జాబులుమాత్రం తరచుగా వస్తుంటాయి... ...." అలమారా తెరిచి రెండు మూడు ఉత్తరాల్ని పైకి తీస్తూ అంది శ్యామల—"ఇవి పోయినవారం వచ్చిన ఉత్తరాలు. ఒకసారి చూస్తారా మేష్టరుగారూ!"

ఏకబిగిని మూడుత్తరాలూ చదివేశాను.

మొదటిది—భద్రయ్యగారి జాబు.

"చిరంజీవి శ్యామలకు ఆశీర్వాదాలు.

క్షేమం. నీ క్షేమం, పాపాయి క్షేమము తెలుపగోరినాను. ఇటీవల ఈ ప్రాంతంలో వ్యాపించిన విషజ్వరాల మూలంగా మన ఇంట్లో మీ అమ్మ దగ్గరినుంచీ, మీ చిన్న చెల్లెలు సుమిత్రవరకూ అందరూ కాయలా పడి లేచిన విషయం నీకు విదితమే! అప్పట్లో మందు

లకూ, నూదులకూ, పిలూ, పళ్ళూలాంటి అవసరా లకు వందరూపాయలు చాలకపోయాయి. జీతం చేతికిరాగానే బాకీలు పూర్తిగా చెల్లించుకోవలసి వచ్చింది. ప్రస్తుతం ఆర్థికంగా చెప్పుకోలేనంత ఇబ్బందుల్లో వున్నానని చెప్పడంకన్నా నేను ఎక్కువగా చెప్పలేను. ఈ జాబు చూడగానే కనీసం ఓ పాతిక రూపాయలైనా మనియార్డరు చేయగలిగితే రెండు మూడు మాసాల్లో ఆ పైకాన్ని సర్దుబాటు చేయగలను. ఎదురు చూస్తుంటాను.

ఇట్లు, మీ తండ్రి
భద్రయ్య"

రెండోది తల్లి వ్రాయించిన జాబు.

"చిరంజీవి శ్యామలకు తల్లి దీవించి వ్రాయునది.

పోయినజాబులో అప్పుడప్పుడూ పాపకు ఒళ్ళు వెచ్చగిల్లుతున్నదని వ్రాసియుంటివి. ఇప్పుడెట్లున్నదో తెలుపవలసినది. జబ్బుపడి లేచినతరువాత నా శరీర స్థితి మిక్కిలి నీరసముగా నున్నది. లేచి పది బారల దూరం నడిచే ఓపిక లేకున్నది. ఈ చిక్కులిట్లుండ నీ పెద్దచెల్లెలు సరోజ పదిరోజులనుంచీ బడికి వెళ్ళనంటే వెళ్ళనని ఒకటే హఠము చేయుచున్నది. ఉన్న ఒకటి రెండు పావడాలు బొత్తిగా చిరుగులు పడిపోవడమే అందుకు కారణం. ఇక్కడి ఇంటి పరిస్థితులన్నీ నీకు తెలిసినవే! అందువల్ల వివరంగా వ్రాయడంలేదు. ఎలాగైనా నీలుచేసు కుని ఇరవై రూపాయలు పంపగలవని నమ్ముచున్నాను సాపక్షేమాలతో బదులు వ్రాసేది.

ఇట్లు, నీ తల్లి
పార్వతమ్మ."

మూడోది తమ్ముడు వ్రాసుకున్న ఉత్తరం.

"అక్కయ్యకు నమస్కారాలు.

నువ్వు చెప్పినమేరకు ఉద్యోగంకోసం ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఒకటి రెండు బస్సుకంపెనీలు ఈనెల పైనెల అంటూ గడువు పెడుతున్నాయి. అయినా ఊరుకోకుండా నాలుగైదుచోట్లకు అప్లికేషన్లు పెట్టుకున్నాను. ఇటీవల అనంతపురంలో ఉద్యోగం చేస్తున్న మిత్రుడొకడు కనిపించి, అతడుద్యోగం చేస్తున్న ఆఫీసులో ఒక అటెండరుపోస్టు ఖాళీగా ఉందనీ, ప్రయత్నిస్తే దొరకవచ్చుననీ చెప్పాడు. నాన్నగారినడిగితే ఆయన ఉలకడమూలేదు, పలకడమూలేదు. ఈ సమయంలో నేను నిన్నే నమ్ముకున్నాను. ఏమాత్రం పంపినా సరిపెట్టుకోగలను. టి. యస్. ఓ. అయితే మంచిది. ఆశాభంగం కలిగించవని నమ్ముతున్నాను.

ఇట్లు, నీ తమ్ముడు,
నాగరాజు"

పది పదిహేను నిమిషాలు మౌనంగా గడచిపోయిన తరువాత "మీ సలహా ఏమిటి మేష్టరుగారూ!" అంది శ్యామల.

నాకు తోచినంతలో ఇలాంటి ఆర్థిక సహాయాల వల్ల ఆ కుటుంబంయొక్క అవసరాలు తీరిపోయే అవకాశాలులేవు. పోగా ఆ అవసరాలు నానాటికీ వర్ధిల్లేవే గనుక సహాయం చేయడానికి అలవాటుపడినతర్వాత శ్యామల ఆ ఊబిలోనుంచీ బయటపడడం దుస్తరం కానీ, నేను మొగమాటంవల్లనే గావచ్చు, ఈ సలహాను నిస్పష్టంగా బయటపెట్టలేకపోయాను. పాముా చావకుండా, బడితా విరక్కుండా వీలైతే సాయపడవచ్చుననీ లేకుంటే మానుకోవచ్చుననీ సూచించి, అప్పటికే ప్రొద్దుపోవడంవల్ల సెలవు తీసుకుని వెళ్ళి విడిదికి వెళ్ళిపోయాను.

* * *

"విన్నారటండీ! ఆ శ్యామలాంబగారికి కళ్ళు నెత్తిమీదికొచ్చేశాయట! మరొకరూ మరొకరూ చెప్పిన మాటకాదు. సాక్షాత్తూ ఆవిడ తల్లిగారే చెప్పారు. ఇప్పుడిప్పుడు జాబులు గూడా క్రమంగా రావడంలేదట! స్వార్థానికి మారుపేరే శ్యామల అని నేను ఎన్నిసార్లు చెప్పలేదు! నామాటమీద మీకు నమ్మకం లేకపోయింది. ఇప్పుడేమంటారు?" అంది పుట్టింటికి వెళ్ళివచ్చిన రాజేశ్వరి.

ఆ పార్వతమ్మగారు ఏమని చెప్పారో, ఆ చెప్పిన విషయాన్ని ఈ రాజేశ్వరి ఎలా అర్థం చేసుకుందో నాకు తెలియదు కానీ నా కొక్క విషయంమాత్రం స్పష్టంగా తెలుసు. శ్యామల స్వయంకృషితో పరీక్ష పాసు కాగలిగింది. వలచిన వరుణ్ణి చేబట్టగలిగింది. ఉద్యోగం సంపాదించుకోగలిగింది. మనం చేయలేని పనులను ఎదుటివారు చేసి చూపించినప్పుడు వారి పట్ల మనకు ఈర్ష్య కలగడం సహజం! ఆ ఈర్ష్య ఎదుటివారిని కించపరచడమన్న మారువేషంతో ప్రకటితమౌతుంది.

ఐతే నే నీ ఊహను పెదవిదాటిపోనివ్వకుండా లోలోపలే భద్రపరచుకున్నాను. బయటికి వెళ్ళి డిస్తే రాజేశ్వరి ఊరుకోదని నాకు బాగా తెలుసు ఏంచేయాలి మరి! అనుకోనిలించని పరిస్థితులు మూలంగా సుభాషితా లిలాగే అంగమున జీర్ణమైపోతుంటాయి! ★

మిత్రునిలో హత్య

31-వ పేజీ తరువాయి

హంతకుడు ఇవన్నీకాక కొంత డబ్బు కూడా కాజేసినట్లు కనిపించింది. ఓల్సన్ కోటుజేబులో 40 డాలర్లు దొరికినా శనివారంనాడు జాన్‌స్టన్ ఓల్సన్‌కి 800 డాలర్లు ఇచ్చి రసీదు పుచ్చుకున్నట్లు చెప్పాడు.

జిల్లెట్‌కి ఇంకొక సంగతి తెలిసింది సోమవారం నాడు—అంటే బయటపడటానికి 24 గంటల ముందు—వాల్టర్ గ్లెన్ ఒక పెద్ద 'పాకెట్' పోర్ట్‌లాండ్ నగరానికి (ఒరెగన్ రాష్ట్రంలో) పోస్టులో పంపినట్లు తెలుసుకున్నాడు. దానిలోపల ఏముంది ?

మంచి నడవడి

ఈ నగల వ్యాపారులు ఇద్దరూ చూడటానికి పెద్ద మనుష్యులలాగే కనిపిస్తారు! డంకాన్ జాన్‌స్టన్ ట్విన్‌ఫాల్స్ నగర పురపాలక సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా పని చేశాడు అసలు జిల్లెట్‌కి ఈ పోలీసు ఉద్యోగం ఇప్పించింది ఆయనే.

వాల్టర్ గ్లెన్ కూడా చాలా నిజాయితీ మనిషిగా పేరుపొందాడు. వాణిజ్యమండలివారు అతను బాగా నమ్మకస్థుడని చెప్పారు.

హత్యజరిగిన వారంరోజులతర్వాత పరిశోధన ఆగిపోయినట్టు కనిపించింది. ఓల్సన్‌కారుని వేలి ముద్రలకోసం వెతకగా అతనివితప్ప వేరెవరివీ దొరకలేదు. అతన్ని చంపటానికి ఉపయోగించిన 25 నంబర్ పిస్టల్‌కూడా దొరకలేదు.

జిల్లెట్ తన అనుమానాలనుగురించి గ్లెన్‌కి ఏమీ చెప్పకుండా అతను పంపించిన 'పాకెట్' విషయమై పరిశోధనలు జరిపించాడు. కాని, పోర్ట్‌లాండ్‌లో అధికారులు, ఆ 'పాకెట్'లో గ్లెన్ తన మిత్రుడికి కానుకగా పంపిన దుస్తులుతప్ప వేరే ఏవీ లేవని తెలిసినట్లు కబురు పంపారు.

ఇంతలో పోలీసు అధికారి జిల్లెట్ నిష్పక్షపాతంగా తన పరిశోధనలు జరుపుతూ వచ్చాడు: తనను ఈ ఉద్యోగానికి సిఫారసు చేసిన మాజీ పురపాలక సంఘం అధ్యక్షుని వ్యవహారాలు జాగ్రత్తగా అనుశీలించటం ప్రారంభించాడు. కొన్ని చిత్రమయిన విషయాలు బయటపడ్డాయి

జాన్‌స్టన్ తరఫున సాక్ష్యం ఇచ్చిన ఇద్దరు తాము అతనివద్ద ప్రతిఫలంకోరి హత్యజరిగిన సమయంలో మేయర్‌ని నగరంలో వేరే ఎక్కడో చూసినట్టు చెప్పినది అబద్ధం అని ఒప్పుకున్నారు.

జాన్‌స్టన్ వ్యాపారం అంత మంచిస్థితిలోలేదు. ఓల్సన్ కంపెనీకి బాగా బాకీ పడిపోయి ఉన్నాడు ఓల్సన్‌కి తను చెప్పినట్లు ఇచ్చానన్న 800 డాలర్లు బాంకులోనుంచి తియ్యలేదు. అసలు రసీదుమీద ఓల్సన్ సంతకం 'ఫోర్జరీ' అని తేలిపోయింది.

అతని ఆఫీసు వెతకగా నేల క్రిందగదిలో, 15000 డాలర్ల విలువచేసే ఉంగరాలు, ఓల్సన్‌నుంచి, 25 నంబర్ పిస్టల్ దొరికాయి హత్యచెయ్యటానికి ఉపయోగించిన ఆయుధం ఇదేనని పరిశోధనలవల్ల తెలిసింది.

చివరికి—జాన్‌స్టన్ అంగడి గాజు 'షోకేస్' లో ఓల్సన్ గెన్‌కి చూపించేందుకు తీసుకువచ్చిన గడియారాలు రెండూ తక్కినవాటితో అమర్చిఉన్నాయి. జాన్‌సన్ ఈ గడియారాలను అంత సులభంగా గుర్తుపడ్తారని ఊహించలేదుట.

వివాహమను అలస్యం

'రాజకీయాల ప్రభావం జాన్‌స్టన్ వివాహం తొందరగా జరగకుండా అడ్డుపడిందా' అనే ప్రశ్నకి సమాధానం గట్టిగా చెప్పలేము. శిక్ష విధించటానికి మాత్రం అడ్డుపడలేదు.

1938 డిసెంబర్‌నెలలో పోలీసుశాఖ అధిపతి జిల్లెట్ ముఖ్యస్నేహితుడిపైన హత్యానేరం ఋజువు అయి, అతనికి మరణశిక్ష లభించింది.

(గమనిక వాల్టర్ గ్లెన్ అసలు పేరు వేరే ఉన్నా, నిరపరాధి కనుక మారుపేరు వాడటం జరిగింది. తక్కిన వివరాలన్నీ సరియైనవి) ★